

Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny Żłobka Jeżykowo na rok 2026

Instytucja: Jeżykowo

Okres: styczeń-grudzień 2026

Grupa wiekowa: dzieci w wieku: od ukończenia 20 tyg. życia do lat 3

Opracował: zespół:

dyrektor Agnieszka Błaszczuk Walkowska

organ prowadzący: Fundacja FROWIS

Specyfika instytucji dotycząca dostępnej przestrzeni, lokalizacji i zasobów znajduje się w załączniku D do OWP.

Wstęp

Niniejszy plan opiekuńczo-wychowawczy został opracowany w oparciu o Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz Konwencję o Prawach Dziecka, z uwzględnieniem wytycznych zawartych w poradniku Fundacji Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego.

Głównym celem planu jest zapewnienie wszechstronnego rozwoju dzieci, ich bezpieczeństwa oraz stworzenie optymalnych warunków do nauki i zabawy.

I. Cele planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego

1. Cele obowiązkowe

Cele obligatoryjne obejmują wszystkie cztery obszary rozwoju dziecka oraz kwestie bezpieczeństwa, współpracy z rodzicami i organizacji pracy i są zgodne ze standardami 4–10.

1.1. Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci

- Zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego.
- Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb fizjologicznych (sen, jedzenie, odpoczynek).
- Budowanie poczucia stabilności i przewidywalności poprzez stały rytm dnia.
- Wzmacnianie poczucia akceptacji, przynależności i szacunku.

1.2. Wspieranie autonomii i samodzielności dziecka

- Umożliwianie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących.
- Wspieranie samoregulacji emocjonalnej i rozwoju samodzielności w codziennych czynnościach.
- Zachęcanie do wyrażania własnych opinii i potrzeb.
- Stwarzanie warunków do podejmowania inicjatywy i odpowiedzialności za swoje działania.

1.3. Kształtowanie relacji społecznych i postaw prospołecznych

- Budowanie atmosfery szacunku, współpracy i empatii w grupie rówieśniczej.
- Kształtowanie umiejętności komunikacji i rozwiązywania konfliktów.
- Wspieranie uważności na potrzeby i emocje innych osób.
- Rozwijanie umiejętności współdziałania, pomagania i dzielenia się.

1.4. Rozwój fizyczny i zdrowotny

- Kształtowanie nawyków prozdrowotnych i higienicznych.
- Wspieranie sprawności ruchowej (motoryka duża i mała).
- Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi.
- Organizacja codziennego przebywania na świeżym powietrzu.
- Wzmacnianie odporności poprzez ruch i kontakt z naturą.

1.5. Poznawanie i doświadczanie świata

- Rozwijanie ciekawości poznawczej i obserwacji zjawisk.
- Wspieranie myślenia przyczynowo-skutkowego.
- Zachęcanie do eksploracji otoczenia wszystkimi zmysłami.
- Uczenie opisywania cech przedmiotów,
- Stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą samodzielnie eksperymentować.

1.6. Rozwój mowy i komunikacji

- Stwarzanie warunków sprzyjających mówieniu i słuchaniu.
- Wzbogacanie słownictwa poprzez rozmowy, wspólne czytanie i śpiew.
- Zachęcanie do komunikacji werbalnej i niewerbalnej z rówieśnikami i dorosłymi.
- Rozwijanie gotowości do wyrażania emocji i potrzeb słowami.

1.7. Rozwój emocjonalny

- Wspieranie dzieci w rozpoznawaniu, nazywaniu i wyrażaniu emocji.
- Uczenie akceptowania różnych emocji – własnych i cudzych.
- Tworzenie sytuacji dających poczucie sukcesu i wzmacniających samoocenę.
- Kształtowanie odporności emocjonalnej poprzez wsparcie dorosłych.

1.8. Twórcza ekspresja i kontakt z kulturą

- Zachęcanie do ekspresji twórczej w różnych formach (plastyka, muzyka, taniec, ruch).
- Umożliwianie korzystania z różnorodnych materiałów i narzędzi artystycznych.
- Rozwijanie wrażliwości estetycznej.

1.9. Wychowanie przez wartości

- Kształtowanie postaw szacunku, empatii, odpowiedzialności i współdziałania.
- Wdrażanie zasad kultury osobistej i troski o wspólne dobro.
- Uwrażliwianie na potrzeby innych oraz na przyrodę i środowisko.
- Rozwijanie postawy ciekawości, wdzięczności i otwartości na różnorodność.

2. Cele rozwijające

Standardy podnoszenia jakości nie są obowiązkowe, ale stanowią rekomendacje rozwojowe. Ich wprowadzenie pozwala placówce pokazać, że dba o wysoki poziom jakości opieki, edukacji i relacji z rodzinami, wykraczający poza minimum formalne.

2.1. Obszar ekologiczny

- Kształtowanie postawy troski i odpowiedzialności za środowisko naturalne.
- Rozwijanie wrażliwości na piękno i zmienność przyrody.

2.2. Obszar społeczny

- Kształtowanie empatii i umiejętności rozumienia emocji innych osób.
- Wspieranie umiejętności współpracy i rozwiązywania konfliktów.
- Budowanie poczucia własnej wartości i sprawczości dziecka.
- Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji i potrzeb w sposób konstruktywny.

2.3. Obszar twórczy

- Rozwijanie swobodnej twórczości dziecka.
- Wspieranie wyobraźni i samodzielności w działaniu.

2.4. Obszar sensoryczny

- Wspieranie integracji sensorycznej poprzez zróżnicowane doświadczenia zmysłowe.
- Rozwijanie koordynacji ruchowej.
- Kształtowanie potrzeby aktywności ruchowej i radości z ruchu.

II. Opieka i bezpieczeństwo

1. Pielęgnacja

Codzienna troska o higienę osobistą i komfort dzieci. Czynności pielęgnacyjne (przewijanie, mycie rąk, zmiana ubrań, czesanie) przebiegają w spokojnej, przewidywalnej atmosferze. Opiekunowie wspierają dzieci w samodzielności, uczą nawyków higienicznych i dbania o ciało, dostosowując tempo oraz poziom pomocy do indywidualnych możliwości dziecka.

Przykładowe działania:

- Zachęcanie do samodzielnego mycia rąk i twarzy po zabawie, przed posiłkami i po wyjściu z toalety.
- Wspólne mycie zębów metodą naśladownictwa.
- Nauka korzystania z nocnika lub toalety – bez pośpiechu i presji, z poszanowaniem intymności.
- Pomoc w ubieraniu się, rozbieraniu i składaniu ubrań w sposób wspierający samodzielność.
- Czesanie i pielęgnacja włosów w spokojnej atmosferze, z rozmową o wyglądzie i samoakceptacji.
- Dbanie o czystość rąk i twarzy po posiłkach lub zabawie w piasku.
- Utrwalanie rytuałów higienicznych w stałej kolejności (np. toaleta → mycie rąk → suszenie → czesanie).
- Włączanie elementów edukacyjnych: historyjki obrazkowe o dbaniu o siebie.
- Dbłość o porządek w łazience – sprzątanie po sobie, odkładani, używanie koszy na śmieci.
- Nazywanie czynności higienicznych i ich celu ("Myjemy ręce, żeby były czyste i zdrowe").

Bezpieczeństwo

Stały nadzór nad dziećmi podczas czynności higienicznych, zabezpieczenie łazienki i sali przed poślizgnięciem lub skaleczeniem, używanie środków higienicznych odpowiednich dla wieku.

2. Żywnienie

Posiłki odbywają się w przyjaznej, spokojnej atmosferze, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb dzieci. Opiekunowie wspierają samodzielność, kulturę stołu oraz zdrowe nawyki żywieniowe. Dzieci uczą się nowych smaków poprzez doświadczenie i obserwację dorosłych.

Przykładowe działania:

- Zapewnienie dzieciom posiłków zgodnych z normami żywienia i zaleceniami dietetycznymi.
- Dbanie o właściwą temperaturę, konsystencję i porcjowanie posiłków odpowiednie do wieku dziecka.
- Zachęcanie do samodzielnego jedzenia i picia, bez presji i pośpiechu.
- Utrzymywanie spokojnej, przyjaznej atmosfery podczas posiłków.
- Mycie rąk i dezynfekcja stołów przed i po jedzeniu.

- Uwzględnianie diet eliminacyjnych i alergii pokarmowych na podstawie zaleceń lekarskich.
- Dostosowanie tempa posiłku do indywidualnych potrzeb dziecka.
- Utrwalanie zasad bezpieczeństwa przy jedzeniu (nadzór, zapobieganie zakrztuszeniom).
- Angażowanie dzieci w proste czynności porządkowe po posiłku (np. odkładanie naczyń).

Bezpieczeństwo

Stały nadzór nad dziećmi podczas spożywania posiłków, kontrola temperatury potraw przed podaniem oraz dostosowanie naczyń, sztućców i mebli do wieku dzieci. Uwzględnianie indywidualnych potrzeb, alergii i diet eliminacyjnych. Utrzymanie czystości stołów i przestrzeni jadalnej, mycie rąk przed posiłkami w obecności opiekuna.

3. Odpoczynek

Każde dziecko ma zapewniony codzienny czas odpoczynku w atmosferze spokoju i bezpieczeństwa. Odpoczynek nie jest obowiązkowym snem, ale momentem regeneracji i wyciszenia. Opiekunowie dbają o indywidualne potrzeby, rytuały i komfort ciepły dzieci.

Przykładowe działania:

- Stały rytuał przejścia do odpoczynku (np. zgaszenie światła, bajka, muzyka relaksacyjna).
- Dbanie o indywidualny komfort – własny kocyk, poduszka, przytulanka.
- Dostosowanie czasu snu do wieku i potrzeb – młodsze dzieci śpią dłużej, starsze odpoczywają w ciszy.
- Wyciszające zabawy: masażyki, spokojne rozmowy, słuchanie dźwięków natury.
- Obserwacja dzieci – reagowanie na oznaki zmęczenia, drażliwości, przebudzowania.
- Utrwalanie rytmu dnia: stała pora odpoczynku i powtarzalne czynności.
- Wietrzenie sali przed snem, zapewnienie odpowiedniej temperatury.
- Wspólne sprzątanie po odpoczynku – składanie pościeli, porządkowanie leżaczków.
- Nazywanie emocji i potrzeb ("Widzę, że jesteś zmęczony – możesz odpocząć").
- Wprowadzanie spokojnych aktywności po przebudzeniu – delikatne rozciąganie, rozmowa, cicha muzyka.

Bezpieczeństwo

Stały nadzór nad dziećmi w czasie odpoczynku, kontrola ułożenia ciała i zapewnienie odpowiedniej temperatury w sali. Zachowanie odstępów między leżaczkami oraz używanie czystej, bezpiecznej pościeli dostosowanej do wieku dzieci. Regularne wietrzenie pomieszczeń i dbałość o spokojną, bezpieczną atmosferę sprzyjającą relaksowi.

III. Rozwój psychomotoryczny i poznawczy

1. Rozwój ruchowy

Każde dziecko ma zapewnione codzienne możliwości swobodnej aktywności ruchowej w sali i na świeżym powietrzu. Opiekunowie organizują przestrzeń i proponują aktywności dostosowane do wieku i możliwości dzieci, wspierając rozwój motoryki dużej i małej w atmosferze radości i bezpieczeństwa.

1.1. Przykładowe zabawy:

- turlanie piłek do siebie nawzajem,
- zabawy z chustą animacyjną (podrzucanie piłeczek, falowanie chusty),
- budowanie wieży z klocków o różnej wielkości,

- nawlekanie makaronu na sznurek,
- przekładanie klamerek i spinaczy,
- dopasowywanie kształtów do otworów (sortery, pudełka z dziurkami),
- układanie prostych puzzli i konstrukcji,
- przewlekanie tasiemek, sznurków przez otwory,
- zabawy w równowagę (chodzenie po linii, po poduszkach sensorycznych),
- skakanie przez sznurek,
- czołganie się przez tunele, pod krzesłami lub pod stołem,
- zabawy taneczne przy muzyce (naśladowanie ruchów zwierząt, rytmiczne podskoki),
- przesuwanie lub przenoszenie lekkich przedmiotów,
- wspólne rozciąganie lub "gimnastyka poranna" z elementami zabawy,
- masażyki i zabawy dotykowe rozwijające świadomość ciała.

1.2. Przykładowe zabawy na :

- zbieranie liści i tworzenie z nich prostych kompozycji,
- zabawa z bańkami mydlanymi,
- turlanie piłki po trawie,
- przeciąganie sznurka,
- zabawy w naśladowanie ruchów zwierząt (żabka, bocian, kotek),
- spacerowanie obserwacyjne – szukanie chmur, słuchanie ptaków, oglądanie roślin,
- taniec lub proste ćwiczenia z muzyką na świeżym powietrzu,
- zabawy w puszczenie wiatraczków,
- lepienie kulek ze śniegu lub toczenie kasztanów (w zależności od pory roku),
- wspólne podlewanie roślin,
- zabawy w "co słyszysz?" – rozpoznawanie dźwięków natury.

2. Rozwój poznawczy

Każde dziecko ma zapewnione codzienne warunki do odkrywania i poznawania świata poprzez zabawę i doświadczanie zmysłowe. Zajęcia i aktywności rozwijają ciekawość, spostrzegawczość, koncentrację uwagi oraz zdolność logicznego myślenia. Opiekunowie wspierają samodzielne eksplorowanie otoczenia, zachęcają do zadawania pytań i pomagają dzieciom dostrzegać związki między zjawiskami w najbliższym środowisku.

2.1 Sensoryka

Zabawy i aktywności wspierające poznawanie świata wszystkimi zmysłami. Dzieci uczą się przez obserwację, dotyk, smak, zapach i ruch.

Przykładowe aktywności:

- zabawy z materiałami sypkimi (mąka, ryż, kasza, piasek),
- zabawy wodne (przelewanie, nalewanie, przesywanie),
- eksperymenty z temperaturą i fakturą (ciepła/zimna woda, gładkie/szorstkie),
- dotykanie, ugniatanie i wałkowanie mas plastycznych (ciastolina, masa solna),
- zabawy z piaskiem kinetycznym lub pianą mydlaną,
- rozpoznawanie zapachów owoców, przypraw i ziół,
- rozpoznawanie dźwięków z otoczenia i instrumentów,
- zabawy światłem i cieniem (latarka, kolorowe folie, rzutnik),
- malowanie palcami, gąbką,

2.2. Mowa

Codzienne sytuacje wspierające rozwój mowy i komunikacji. Dzieci uczą się rozumieć komunikaty, budować słownictwo i wyrażać emocje słowami lub gestami.

Przykładowe aktywności:

- wspólne czytanie książeczek obrazkowych i rozmowy o ilustracjach,
- słuchanie prostych bajeczek, wierszyków i piosenek,
- pokazywanie i nazywanie części ciała, ubrań, zabawek i zwierząt,
- naśladowanie dźwięków otoczenia i odgłosów zwierząt,
- zabawy paluszkowe i mimiczne ("Idzie rak nieborak", "Sroczka kaszkę warzyła"),
- rozmowy o emocjach i nazywanie uczuć ("wesoly", "zły", "zmęczony"),
- zabawy w pytania i odpowiedzi ("Co to?", "Gdzie jest?", "Jakie to ma kolor?"),
- wspólne śpiewanie piosenek z ruchem i gestami,
- opowiadanie prostych historyjek o codziennych sytuacjach ("Co robimy rano?", "Jak idziemy na spacer?"),
- powtarzanie sekwencji słów lub dźwięków,
- słuchanie dźwięków natury i ich rozpoznawanie.

2.3. Nauka

Zabawy poznawcze rozwijające myślenie, koncentrację i rozumienie zależności w otoczeniu. Dzieci uczą się przez działanie – manipulują, eksperymentują i odkrywają prawa rządzące światem.

Przykładowe aktywności:

- sortowanie przedmiotów według koloru, wielkości lub kształtu,
- układanie klocków, puzzli i prostych konstrukcji,
- dopasowywanie kształtów do otworów (sortery, pudełka z otworami),
- porównywanie wielkości i ciężaru ("co większe?"), obserwacje przyrodnicze (liście, kwiaty, pogoda), eksperymenty z wodą i powietrzem (co pływa)
- dopasowywanie par przedmiotów (np. but i skarpetka, talerz i łyżka),
- rozpoznawanie i nazywanie kolorów, kształtów i rozmiarów,
- zabawy w szukanie różnic na obrazkach,
- oglądanie zdjęć, ilustracji,

IV. Rozwój emocjonalno-społeczny

1. Relacje

1.1. Współpraca

Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie i budowania pozytywnych kontaktów z dorosłymi i rówieśnikami. Dzieci uczą się dzielić przestrzenią, zabawkami i doświadczeniami, a wspólne działania sprzyjają kształtowaniu poczucia przynależności do grupy.

Przykładowe działania:

- wspólne sprzątanie po zabawie, układanie zabawek na miejsce,
- zabawy w parach i małych grupach (ciągnięcie chusty, turlanie piłki, budowanie z klocków),
- zachęcanie do dzielenia się zabawkami i czekania na swoją kolej,
- wspólne wykonywanie prostych zadań (np. nakrywanie do stołu, podlewanie roślin),
- wspólne świętowanie urodzin i sukcesów dzieci,
- współpraca w zabawach tematycznych ("w kuchni", "w sklepie", "na spacerze"),
- rozmowy o tym, jak pomagać innym i jak wspólnie rozwiązywać konflikty.

1.2. Empatia

Wspieranie rozwoju empatii i rozumienia emocji własnych oraz innych osób. Dzieci uczą się rozpoznawać i nazywać uczucia, reagować na emocje innych oraz wyrażać troskę i życzliwość w prostych sytuacjach codziennych.

Przykładowe działania:

- rozmowy o emocjach podczas zabawy lub czytania książek,
- nazywanie emocji ("Zosia jest smutna, bo...", "Kuba się cieszy, bo..."),
- zabawy mimiczne i pantomimiczne (rozpoznawanie uczuć po wyrazie twarzy),
- wspólne oglądanie ilustracji lub zdjęć przedstawiających emocje,
- opiekowanie się wspólnymi roślinami, maskotkami lub lalkami,
- zabawy w udzielanie sobie pomocy ("podaj rękę", "pomóż koledze"),
- okazywanie troski przez gesty – przytulenie, pogłaskanie, podanie chusteczki,
- docenianie zachowań empatycznych ("To było miłe, że pomogłeś Antosiovi").

1.3. Poczucie bezpieczeństwa

Zapewnienie dzieciom stabilnych relacji z dorosłymi, przewidywalnego rytmu dnia i życzliwej atmosfery. Poczucie bezpieczeństwa pozwala dzieciom swobodnie eksplorować otoczenie, podejmować aktywność i budować zaufanie do dorosłych.

Przykładowe działania:

- codzienne rytuały powitania i pożegnania z dziećmi,
- stała obecność znanego opiekuna w grupie, tworzenie spokojnej atmosfery – ciepły ton głosu, kontakt wzrokowy, uśmiech, zapowiadanie zmian w planie dnia ("Za chwilę pójdziemy na spacer"),
- reagowanie na potrzeby dziecka – przytulenie, uspokojenie, podanie wody,
- wspólne omawianie zasad obowiązujących w grupie,
- aranżacja sali w sposób sprzyjający poczuciu bezpieczeństwa (stałe miejsca, brak nadmiaru bodźców),
- wzmacnianie poczucia pewności siebie poprzez pochwały i pozytywne komunikaty,
- rozmowy o tym, że każdy ma prawo do spokoju i odpoczynku.

2. Plan dnia

Plan dnia, który stanowi stałą rutynę, dając dzieciom poczucie bezpieczeństwa i przewidywalności, znajduje się w załączniku C do OWP.

3. Metody i formy pracy z dziećmi:

Praca opiekunów opiera się na indywidualnym podejściu, obserwacji i reagowaniu na potrzeby emocjonalne i rozwojowe każdego dziecka. Stosowane metody i formy wspierają samodzielność, aktywność poznawczą, rozwój emocjonalny i społeczny, a także budowanie poczucia bezpieczeństwa.

Stosowane metody pracy:

- obserwacja i podążanie za inicjatywą dziecka,
- modelowanie i naśladowanie pozytywnych zachowań,
- metoda słowna – rozmowa, opowiadanie, nazywanie emocji,
- metoda czynna – działanie, eksperymentowanie, samodzielne odkrywanie,
- metoda zabawowa – uczenie się poprzez zabawę i ruch,
- metoda sytuacyjna – reagowanie na bieżące wydarzenia i relacje w grupie,
- metoda zadaniowa – włączanie dzieci w proste obowiązki i współdziałanie,
- wzmacnienia pozytywne – pochwała, uśmiech, docenienie, kontakt wzrokowy.

Stosowane formy pracy:

- praca indywidualna – dostosowana do tempa i możliwości dziecka,
- praca w małych grupach – wspólne zabawy, współpraca, rozwiązywanie problemów,
- praca w grupie całej – wspólne rytuały, śpiew, taniec, uroczystości,
- zajęcia spontaniczne – wynikające z zainteresowań dzieci,
- zajęcia inspirowane przez opiekuna – rozwijające konkretne umiejętności,
- działania w przestrzeni żłobka i na zewnątrz – obserwacja przyrody, zabawy sensoryczne.

4. Samodzielność

Wspieranie samodzielności stanowi istotny element codziennej pracy z dziećmi. Opiekunowie stwarzają warunki do podejmowania przez dzieci prostych decyzji, wykonywania czynności samoobsługowych i wyrażania własnych potrzeb. Każde dziecko ma prawo do indywidualnego tempa rozwoju i stopniowego nabywania nowych umiejętności. Działania dorosłych koncentrują się na zachęcie, wsparciu i pozytywnym wzmocnieniu, a nie na wyręczaniu.

Przykładowe działania wspierające samodzielność:

- umożliwianie dziecku samodzielnego ubierania się i rozbierania,
- zachęcanie do samodzielnego jedzenia i picia,
- pozwalanie na wybór zabawki, miejsca zabawy lub aktywności,
- angażowanie dzieci w proste obowiązki (np. sprzątanie po zabawie, nakrywanie do stołu),
- wspólne omawianie zasad i konsekwencji prostych działań ("Najpierw sprzątam, potem bawimy się dalej"),
- wzmacnianie pozytywnych prób poprzez pochwałę i akceptację, stosowanie komunikatów wspierających ("Spróbuj sam", "Wierzę, że dasz radę"),
- dawanie czasu na wykonanie czynności w tempie dostosowanym do możliwości dziecka,
- unikanie wyręczania, gdy dziecko chce coś zrobić samodzielnie.

Ewaluacja i samoocena:

Wspieranie samodzielności dzieci stanowi również element oceny jakości pracy personelu. Opiekunowie wypełniają okresowe arkusze samooceny, które pozwalają im refleksyjnie analizować własne działania, sposób reagowania na potrzeby dzieci oraz poziom wsparcia udzielanego w codziennych sytuacjach. Wyniki samooceny omawiane są podczas spotkań zespołu i służą planowaniu działań doskonalących.

Adaptacja

Adaptacja przebiega w atmosferze spokoju, akceptacji i życzliwości, z poszanowaniem indywidualnego tempa każdego dziecka i potrzeb rodziny. Rolą opiekunów jest towarzyszenie dziecku w tym procesie, reagowanie na jego emocje oraz wspieranie rodziców w obserwowaniu postępów dziecka.

Przykładowe działania wspierające proces adaptacji:

- zapewnienie możliwości stopniowego wydłużania czasu pobytu dziecka w żłobku,
- wyznaczenie stałego opiekuna jako osoby pierwszego kontaktu,
- umożliwienie dziecku przyniesienia ulubionej zabawki lub przytulanki,
- organizowanie spokojnych zajęć integracyjnych w małych grupach,
- obserwacja reakcji dziecka i dostosowanie tempa adaptacji do jego potrzeb,
- codzienny kontakt z rodzicami – przekazywanie informacji o nastroju i postępach dziecka,
- utrwalanie rytuałów dnia (powitania, posiłki, odpoczynek) jako elementów dających poczucie przewidywalności,
- wspólne omawianie z rodzicami przebiegu procesu adaptacji.

Organizacja i dokumentacja

Szczegóły dotyczące przebiegu tego procesu są zawarte w osobnym, Ramowym planie adaptacji, który określa etapy, cele szczegółowe, formy współpracy z rodzicami oraz sposób monitorowania postępów dziecka.

V. Współpraca z rodzicami

Współpraca z rodzicami opiera się na partnerskiej relacji, wzajemnym zaufaniu i stałej wymianie informacji o dziecku. Celem działań jest wspieranie rozwoju dziecka w spójny sposób w domu i w żłobku, a także budowanie świadomości rodziców w zakresie wychowania i edukacji małego dziecka. Komunikacja ma charakter codzienny, otwarty i dostosowany do potrzeb każdej rodziny.

1. Komunikacja

Codziennie przekazywanie informacji na temat samopoczucia, aktywności i postępów dziecka.

Kanały komunikacji:

- informacje w aplikacji Livekid,
- krótkie rozmowy w szatni,
- rozmowy telefoniczne,
- spotkania przy odbiorze dziecka.

2. Spotkania

Organizowanie spotkań indywidualnych i grupowych z rodzicami w celu wymiany informacji, omawiania postępów i planowania współpracy.

Tematy spotkań:

- omówienie planu pracy opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnej,
- zapoznanie z zasadami adaptacji i organizacją dnia,
- porady dotyczące odpieluchowania i rozwoju higienicznego,
- rozwój emocjonalny i społeczne funkcjonowanie dziecka,
- wsparcie w trudnościach wychowawczych i emocjonalnych,
- rozwój mowy i komunikacji,
- przygotowanie do przejścia do przedszkola,
- obserwacje i wnioski z ewaluacji planu OWE.

Formy spotkań:

- konsultacje indywidualne z opiekunami,
- zebrania grupowe,
- spotkania otwarte,
- dni adaptacyjne,
- spotkania tematyczne z ekspertami.

3. Podnoszenie kompetencji rodzicielskich

3.1. Spotkania i materiały:

Organizowanie spotkań dla rodziców oraz udostępnianie materiałów wspierających wychowanie i rozwój dzieci.

Przykładowe tematy warsztatów:

- Jak radzić sobie z napadami złości,
- Jak wspierać dziecko w samodzielności,
- Wpływ zabawy na rozwój dziecka,
- Zasady zdrowego żywienia u maluchów,
- Komunikacja bez przemocy (NVC) w relacji z dzieckiem,
- Emocje małego dziecka – jak je rozumieć i wspierać,
- Współpraca rodzic-żłobek – jak mówić jednym głosem,
- Rozwój sensoryczny i jego znaczenie w codziennym funkcjonowaniu.

4. Włączanie rodziców w życie żłobka

4.1. Kalendarz wydarzeń i uroczystości rodzinnych

Celem organizacji wydarzeń w żłobku jest budowanie wspólnoty, integracja rodzin z placówką oraz tworzenie okazji do wspólnego przeżywania ważnych momentów w życiu grupy. Wydarzenia planowane są z wyprzedzeniem, z uwzględnieniem rytmu roku szkolnego, świąt i tradycji rodzinnych.

Wskazówki organizacyjne:

- Wydarzenia planowane są z min. miesięcznym wyprzedzeniem.
- Terminy i szczegóły przekazywane są rodzicom w aplikacji Livekid i na tablicy ogłoszeń.

Przykłady:

Wrzesień – Październik

- Dni adaptacyjne dla nowych dzieci i rodziców,
- Spotkanie organizacyjne / zebranie rozpoczynające rok żłobkowy,
- Jesienny Festiwal (np. Dzień Jabłka, Święto Dyni, Dzień Spadającego Liścia),
- Sadzenie np. cebuli / ozdabianie kwiatów z dziećmi i rodzicami.

Listopad – Grudzień

- Dzień Pluszowego Misia (25 listopada),
- Kiermasz świąteczny / tworzenie ozdób bożonarodzeniowych,
- Wspólne pieczenie pierniczek,
- Spotkanie wigilijne / kolędowanie
- Akcja charytatywna "Pomagamy razem" (zbiórka dla potrzebujących),
- Warsztaty "Świąteczne tradycje rodzinne",
- Spotkanie z Mikołajem.

Styczeń – Luty

- Dzień Babci i Dziadka,
- Bal karnawałowy dla dzieci,
- Dzień Koloru (dzieci przychodzą w wybranym kolorze),
- Spotkanie "Zima w żłobku" – zajęcia sensoryczne i kulinarne,

Marzec – Kwiecień

- Powitanie wiosny – wspólne sadzenie roślin,
- Dzień Kobiet / Dzień Mężczyzn – mini-upominki od dzieci,
- Dzień Ziemi – działania ekologiczne (segregacja odpadów, sadzenie kwiatów),
- Wspólne śniadanie z okazji Świąt Wielkanocnych,

Maj – Czerwiec

- Dzień Mamy i Taty – uroczystość dla rodzin,
- Piknik Rodzinny na zakończenie roku żłobkowego,
- Dzień Dziecka (1 czerwca) – gry i zabawy rodzinne.

Lipiec – Sierpień

- Dni tematyczne (np. "Tydzień wody", "Dzień owoców letnich"),
- Mini-piknik z rodzinami,
- Zajęcia sensoryczne na świeżym powietrzu
- Warsztaty dla rodziców "Jak wspierać dziecko podczas zmian i wyjazdów".

4.2. Formy zaangażowania rodziców:

- przygotowanie dekoracji i strojów,
- udział w występach i grach rodzinnych,
- wspólne przygotowanie poczęstunku,
- prowadzenie warsztatów tematycznych lub zajęć pokazowych,

4.3. Wolontariat:

Możliwość angażowania się rodziców w życie żłobka zgodnie z ich chęciami i umiejętnościami.

Przykładowe obszary wolontariatu:

- pomoc w organizacji wydarzeń,
- prace porządkowe i naprawcze,
- prowadzenie zajęć tematycznych zgodnych z zawodem lub pasją rodzica,
- przygotowanie materiałów plastycznych lub sensorycznych.

5. Indywidualizacja współpracy

Regularne rozmowy z rodzicami na temat potrzeb, postępów i emocji dziecka. Działania opiekunów dostosowane są do indywidualnej sytuacji rodziny, wieku, temperamentu i tempa rozwoju dziecka.

Formy indywidualizacji współpracy:

- indywidualne konsultacje z opiekunami,
- wspólne opracowywanie strategii wsparcia dziecka,
- modyfikacja planu adaptacji w zależności od potrzeb,
- przekazywanie rodzicom indywidualnych rekomendacji lub obserwacji,
- włączanie rodziców w proces ewaluacji planu OWE,
- elastyczne formy kontaktu (telefon, aplikacja, rozmowa bezpośrednia).

VI. Ewaluacja planu

Plan będzie podlegał bieżącej ewaluacji i modyfikacji w zależności od potrzeb oraz postępów dzieci. Celem ewaluacji jest stałe doskonalenie jakości pracy żłobka i dostosowywanie działań do indywidualnych potrzeb dzieci.

1. Zakres i formy ewaluacji

Ewaluacja obejmuje:

- ocenę skuteczności działań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych,
- analizę poziomu rozwoju dzieci i atmosfery w grupie,
- refleksję nad metodami pracy i sposobami komunikacji z rodzicami,
- przegląd organizacji dnia i bezpieczeństwa,
- identyfikację potrzeb w zakresie doskonalenia kadry.

Formy ewaluacji:

- obserwacja dzieci w toku codziennych działań,
- analiza notatek z obserwacji rozwoju dzieci,
- rozmowy indywidualne i zespołowe z personelem,
- opinie i ankiety rodziców,
- analiza dokumentacji (zapisy w aplikacji Livekid),
- wspólne refleksje zespołu po wydarzeniach i projektach.

2. Sposób nadzoru realizacji Planu OWE:

- Bieżący nadzór: obserwacja pracy opiekuńczej i wychowawczej, prowadzona przez Dyrektora.
- Spotkania zespołu: Analiza postępów dzieci, omówienie trudności i planowanie kolejnych działań.
- Obserwacje w grupie: Regularne wizyty w grupach w celu oceny jakości interakcji, atmosfery i realizacji celów planu.
- Opinie rodziców: Gromadzenie opinii i spostrzeżeń rodziców poprzez ankiety i indywidualne rozmowy.
- Notatki z obserwacji dzieci: Analiza postępów rozwojowych poszczególnych dzieci w oparciu o prowadzone notatki.

Załączniki

Załącznik A. do Planu OWE

Lista działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych

- Informowanie dziecka o zamiarze zmiany mu pieluszki i oczekiwanie na jego reakcję.
- Przypominanie dzieciom o korzystaniu z toalety lub nocnika, ale pozwalanie, aby same decydowały, czy chcą z nich skorzystać.
- Wspieranie samodzielności dzieci związanej z higieną odpowiednio do poziomu ich rozwoju, wspomaganie ich w treningu związanym z higieną, ale respektowanie ich prawa do odmowy tego treningu.
- Uzgadnianie na bieżąco z pozostałymi opiekunami sposobów wspierania dzieci w rozwoju związanym z higieną.
- Ustalenie, kto z personelu przekazuje informacje rodzicom i zbiera od nich istotne informacje związane z higieną.
- Wymienianie z rodzicami aktualnych informacji na temat umiejętności dziecka w zakresie czynności higienicznych i uzgadnianie z nimi wspólnych działań w tym zakresie.
- Nie karanie dzieci za załatwianie naturalnych potrzeb fizjologicznych, niezależnie od miejsca, gdzie to się odbywa (skorzystanie z nocnika, zmoczenie się).
- Nie zawstydzanie dziecka ani nieokazywanie rozczarowania, gdy dziecko nie zasygnalizuje potrzeby skorzystania z nocnika lub toalety.
- Przewijanie dziecka bez pośpiechu, z delikatnością i uważnością, żeby nie sprawić mu bólu czy przykrości, bycie w kontakcie z dzieckiem.
- Nieokazywanie dzieciom werbalnie i niewerbalnie swojej niechęci przy czynnościach związanych z pielęgnacją.
- Wypracowywanie z dziećmi nawyku mycia rąk – odbywanie się tego co najmniej przed każdym posiłkiem i zawsze po skorzystaniu z toalety (dotyczy dzieci, które już są na tym etapie rozwoju).

Lista działań wspierających samodzielność podczas posiłków

- Uprzedzanie dzieci o zbliżającej się porze posiłku, pozwalając im dokończyć zabawę.
- Zapraszanie dzieci do wspólnego nakrywania do stołu i sprzątanania po posiłku.
- Dawanie dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.
- Nienagradzanie dzieci za zjedzenie posiłku ani niekaranie za odmowę jedzenia.
- Akceptowanie tego, że dziecko może nie chcieć niczego zjeść.
- Uwzględnianie werbalnych i pozawerbalnych sygnałów dzieci dotyczących potrzeby jedzenia oraz ilości spożywanych potraw.
- Nienaleganie, aby dziecko zjadło wszystko, co ma na talerzu.
- Pozwalanie (w miarę możliwości rozwojowych), żeby dzieci same nakładały sobie jedzenie.
- Niezmuszanie dziecka, które nałoży sobie za dużo, do zjedzenia wszystkiego.
- Zachęcanie dzieci, w tym także niemowląt, które uzyskały bezpieczną pozycję siedzącą, do samodzielnego jedzenia.
- Pozwalanie jeść rękoma dzieciom, które nie potrafią jeszcze używać sztućców.
- Pomaganie dziecku, które ma trudności z jedzeniem, poprzez karmienie go łyżeczką lub widelcem za jego zgodą.
- Karmienie dzieci niepotrafiących samodzielnie jeść w kontakcie jeden na jeden.
- Dopilnowywanie, żeby wszystkie dzieci w czasie posiłku miały stały dostęp do łyżki i widelca.
- Pozwalanie dzieciom podczas posiłku prowadzić rozmowy z personelem i innymi dziećmi siedzącymi przy stole.
- Staranie się (w miarę możliwości) jeść razem z dziećmi przy stolikach.
- Proponowanie dzieciom potraw, tłumaczenie nazw i składników dania.
- Rozmawianie z dziećmi o tym, co jest zdrowe, a co nie.
- Umożliwianie dzieciom uprawiania ziół (warzyw) np. w doniczkach na oknie.
- Umożliwianie dzieciom udziału w przygotowaniu napojów i prostych potraw.
- Zbieranie od rodziców informacji dotyczących żywienia dziecka, w tym jego preferencji żywieniowych, godzin posiłków, nawyków i rytuałów, ewentualnych trudności żywieniowych, umiejętności.
- Uzgadnianie wspólnie z rodzicami i współpracownikami potrzeb dzieci związanych z żywieniem, uwzględniając zasady zdrowego żywienia i profilaktyki otyłości.
- Zachęcanie rodziców do stosowania zasad zdrowego żywienia w domu.
- Upowszechnianie przepisów i pomysłów na zdrowe posiłki, materiałów na temat zdrowego żywienia.
- Prowadzenie bieżącej obserwacji dzieci w sytuacjach związanych z żywieniem i w razie wyraźnie niepokojących objawów dzielenie się spostrzeżeniami z rodzicami.
- Zwracanie uwagi na niepokojące zachowania dzieci związane z żywieniem i w razie potrzeby kierowanie rodziców do specjalisty.

Harmonogram obejmujący stałe i zmienne elementy dnia

6.30 - 8.15 Przyjmowanie dzieci do Instytucji.

Zabawy indywidualne, według inwencji twórczej dziecka w kąciakach zainteresowań. Zabawy integracyjne oraz zabawy ruchowe ze śpiewem. Możliwość konsultacji z opiekunem dziecka.

8.15 – 8.30 Czynności higieniczno - sanitarne przed śniadaniem.

8.30 – 9.00 Śniadanie.

Karmienie dzieci i pomoc przy spożywaniu posiłku. Nabywanie przez dzieci umiejętności samodzielnego i estetycznego spożywania posiłku.

9.00 - 9.15 Czynności higieniczno - sanitarne po śniadaniu.

9:15 – 10.30 Kontynuacja zadań wychowawczo-opiekuńczych.

10.30 – 11.30 Zabawy na świeżym powietrzu, spacer/zabawy w Sali.

11.30 – 12.00 Czynności pielęgnacyjne i higieniczne. Trening czystości – nauka korzystania z nocnika, sedesu, wdrażanie elementów higieny osobistej.

12.00 - 12.30 Obiad.

Karmienie dzieci i pomoc przy spożywaniu posiłku. Nabywanie przez dzieci umiejętności samodzielnego i estetycznego spożywania posiłku. Czynności higieniczno - sanitarne po obiedzie.

12.30 – 12.45 Przygotowanie do drzemki, wyciszenie przed snem – czytanie bajek, słuchanie muzyki.

12:45 – 14.30 Czas na sen/ odpoczynek dzieci.

14.30 – 14.45 Budzenie dzieci. Przygotowanie do podwieczorku. Czynności higieniczno - sanitarne.

14.45 – 15.15 Podwieczorek.

Karmienie dzieci i pomoc przy spożywaniu posiłku. Nauka umiejętności samodzielnego spożywania posiłku.

15.15 – 17.00 Zajęcia tematyczne – rozwijające indywidualne zdolności dziecięce, zajęcia plastyczne, manualne.

Zabawy swobodne dzieci pod opieką opiekuna.

Wspólne sprzątnięcie sali. Odbiór dzieci przez rodziców.

Załącznik D. do Planu OWE

Specyfika instytucji dotycząca dostępnej przestrzeni, lokalizacji i zasobów

Lokalizacja:

Adres: 32-065 Krzeszowice, ul. Wróbla 3

Dostęp do środków transportu:

Bus linii: STANBUS, M-BUS, SpeedBus, VENUS, duży parking dla rodziców. Budynek położony z dala od zgiełku komunikacyjnego.

Bliskość terenów zielonych:

Teren zielony w bliskiej odległości od placówki, przylegający plac zabaw.

Struktura i zasoby:

- a) Liczba miejsc: 29
- b) Grupy wiekowe: od 20 tygodnia do 3-go roku życia.
- c) Przestrzenie zewnętrzne: teren zielony.

Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci:

- a) Dostosowanie obiektu: budynek dostosowany dla wózków, jadłospis zgodny z najnowszymi zasadami żywienia, przestrzenne i słoneczne sale, meble dostosowane do wieku dzieci.
- b) Monitoring: kamery wewnątrz budynku.

Wskazówki metodyczne dla personelu placówki

1. Rozwijanie poczucia przynależności do grupy

- a) Organizacja otoczenia sprzyjającego nawiązywaniu kontaktów
  - Aranżować przestrzeń z miejscami do wspólnej zabawy (kącki tematyczne, dywan)
  - Tworzyć małe "strefy spotkań" z siedziskami umożliwiającymi kontakt wzrokowy
  - Zapewniać zabawki i materiały zachęcające do zabawy w parach i małych grupach
  - Ustawiać stoliki tak, by dzieci mogły siedzieć naprzeciwko siebie
- b) Wskazówki metodyczne dla personelu
  - Inicjować zabawy integracyjne w kręgu z wykorzystaniem imion dzieci
  - Stosować zabawy paluszkowe i proste piosenki z elementami interakcji między dziećmi
  - Organizować codzienne rytuały grupowe (powitanie, pożegnanie)
  - Modelować zachowania społeczne poprzez własny przykład
  - Nazywać i doceniać pozytywne interakcje między dziećmi
  - Pomagać dzieciom rozwiązywać konflikty, ucząc podstawowych umiejętności społecznych

2. Poznawanie i doświadczanie otaczającego świata

- a) Organizacja przestrzeni edukacyjnej
  - Tworzyć kącki tematyczne odzwierciedlające codzienne sytuacje (dom, sklep, lekarz)
  - Zapewniać materiały przyrodnicze i sensoryczne do eksploracji (piasek, woda, liście)
  - Udostępniać proste narzędzia badawcze dostosowane do wieku (lupy, miski, łopatki)
- b) Wskazówki metodyczne dla personelu
  - Organizować spacerów obserwacyjnych w najbliższym otoczeniu
  - Wskazywać i nazywać zjawiska przyrodnicze, pogodowe, pory roku
  - Tworzyć okazje do poznawania różnych faktur, zapachów, dźwięków i smaków
  - Zachęcać do eksperymentowania z prostymi materiałami (przełać, przesypać, zmieszać)
  - Stosować pytania otwarte dopasowane do możliwości percepcyjnych dzieci
  - Czytać książki obrazkowe przedstawiające różne aspekty otaczającego świata

3. Rozwijanie gotowości i umiejętności porozumiewania się

- a) Wspieranie komunikacji werbalnej i niewerbalnej
  - Mówienie do dzieci
    - Stosować jasny, prosty język dostosowany do wieku dzieci
    - Używać prawidłowej gramatyki i wymowy
    - Komentować bieżące czynności i zdarzenia
    - Nazywać przedmioty, osoby, emocje, czynności z otoczenia dziecka
    - Stosować język wspierający, unikać komunikatów negatywnych
  - Aktywne słuchanie dzieci

- Utrzymywać kontakt wzrokowy na poziomie dziecka
- Reagować na wokalizacje, gesty i pierwsze słowa
- Dawać dziecku czas na wypowiedź, nie przerywać
- Okazywać zainteresowanie poprzez mimikę i język ciała
- Potwierdzać zrozumienie komunikatu dziecka
- Wzbogacanie słownictwa dzieci
  - Wykorzystywać codzienne sytuacje do wprowadzania nowych słów
  - Stosować proste rymowanki, wierszyki i piosenki
  - Nazywać części ciała podczas czynności pielęgnacyjnych
  - Wykorzystywać książeczki obrazkowe, wskazując i nazywając objekty
  - Wprowadzać słowa związane z emocjami i potrzebami

4. Wspieranie rozwoju fizycznego dzieci

- a) Rozwijanie małej motoryki
  - Zapewniać zabawki manipulacyjne (klocki, piramidki, układanki)
  - Organizować zabawy plasteliną, masą solną, ciastem
  - Zachęcać do chwytania, przekładania, nawlekania dużych koralików
  - Stwarzać okazje do używania łyżki, kubka, prostych narzędzi rysunkowych
  - Oferować zabawy z guzikami, zapięciami, materiałami o różnych fakturach
- b) Rozwijanie percepcji zmysłowej
  - Tworzyć kąciki sensoryczne z różnorodnymi fakturami, kształtami, materiałami
  - Organizować zabawy dźwiękowe (rozpoznawanie, lokalizowanie dźwięków)
  - Wprowadzać kontrolowane doświadczenia smakowe i zapachowe
  - Zapewniać przedmioty o zróżnicowanych właściwościach (miękkie/twarde, ciężkie/lekkie)
  - Prowadzić proste zabawy rozwijające koordynację wzrokowo-ruchową
- c) Rozwijanie dużej motoryki
  - Organizować przestrzeń do bezpiecznego pełzania, raczkowania, chodzenia
  - Tworzyć proste tory przeszkód dostosowane do umiejętności dzieci
  - Zachęcać do wchodzenia, schodzenia, wspinania się pod nadzorem
  - Wprowadzać zabawy z piłką (toczenie, podawanie, kopanie)
  - Organizować zabawy naśladowcze z elementami ruchu (naśladowanie zwierząt, zjawisk)
  - Prowadzić proste zabawy rytmiczne i taneczne
  - Zapewniać regularne aktywności na świeżym powietrzu

5. Rozwijanie działań twórczych i dostępu do wytworów kultury

- a) Zapewnienie niezbędnych warunków do działań twórczych
  - Udostępniać różnorodne, bezpieczne materiały plastyczne (kredki, farby do malowania palcami, plastelina)
  - Tworzyć miejsce do swobodnej ekspresji plastycznej, muzycznej i ruchowej

- Zapewnić czas na nieskrępowaną twórczość bez narzucania wzorców
- b) Wskazówki metodyczne dla personelu - wspieranie twórczej ekspresji
  - Zachęcać dzieci do wyrażania siebie poprzez różne formy (ruch, dźwięk, obraz)
  - Proponować techniki plastyczne dostosowane do wieku i możliwości dzieci
  - Unikać oceniania i porównywania wytworów dziecięcych
  - Doceniać proces twórczy, a nie tylko efekt końcowy
  - Wspierać spontaniczne próby muzyczne i ruchowe
  - Udostępniać różnorodne materiały do tworzenia (naturalne, recyklingowe)
- c) Poznawanie wytworów kultury
  - Organizować kontakt z prostymi formami teatralnymi (pacynki, teatrzyk)
  - Włączać do codziennych aktywności muzykę różnego rodzaju
  - Czytać i opowiadać bajki, wierszyki, wykorzystując ilustracje
  - Prezentować dzieciom proste instrumenty muzyczne i zachęcać do ich używania
  - Organizować mini-wystawy dziecięcych prac